

REFERAT

af 'brain-storming' møde **30. Oktober 2006, kl. 19:00-21:15**

på Køge Hjemmeværnsgård, Københavnsvej 265, 4600 Køge
vedrørende

**Markering af 200 års dagen for "Træskoslaget"
den 29. august 1807**

(Hjemmeside: www.traeskoslageret.dk)

Deltagere:

En række potentielle 'træskoslags-kontrahenter' var inviteret
(se e-mailliste), bl.a. repræsenteret p.t. ved:

*Hjemmeværnsforeningen i Køge, Køge Kommune, Køge Museum,
Køge Byhistoriske Arkiv, "Sjællandske Historiske Artillerie og Felt-
Corps", Sortkrudt-Skytterne, Turistchefen i Køge, Association
Napoléonienne Danoise, Danmarks Samfundet i Køge,
Hjemmeværnets Musikkorps, Køge Marineforening, Køge Kirke
samt flere enkeltpersoner.*

Der fremmødte i alt 27 personer.

1. Velkomst

For den udsendte **DAGSORDEN** stod *formanden for komitéen BRUNO JUUL*, der til første punkt på aftenens møde bød forsamlingen velkommen og udtrykte glæde over det store fremmøde.

Formanden for komitéen introducerede – landeværnssoldaten (se illustration) – og gennemgik endvidere oplægget til aftenens mødeforløb.

2. Kort præsentation af Hjemmeværnsforeningen i Køge (initiativtager)

Præsentation af hjemmeværnsforeningen blev forestået af foreningens *formand, KURT SØNDERGAARD*, der berettede livligt om hjemmeværnsforeningens oprettelse efter slutningen af besættelsen og frem til i dag. Køge Hjemmeværnsforening var den første forening af sin art i Danmark, og formålet var bl.a. at samle de på daværende tidspunkt mange våbenføre modstandsfolk i en frivillig forening med grupper og kompagnier. Hjemmeværnsforeningens aktiviteter, herunder drift og vedligeholdelse af hjemmeværnsgården, baserer sig nu som før på medlemmernes ihærdige engagement og frivillige indsats.

Hjemmeværnsgården i Køge ligger for øvrigt hvor tidligere *Skillingskroen* lå – og hvor englænderne stillede op til at begynde med før slaget den 29. august 1807...

3. Træskoslag-projektets baggrund og formål

Formanden for komitéen BRUNO JUUL omtalte bl.a. den militære/politiske situation for Danmark i begyndelsen af 1800-tallet, hvor England og Frankrig (Napoleon!) var i krig mod hinanden. Danmark, der i 1807 forsøgte sig med en neutralitetspolitik, blev på ny overfaldet af englænderne, der frygtede at den store danske flåde skulle falde i hænderne på Napoleon. Det forhindrede englænderne ved dels at landsætte tropper den 16. august 1807 ved Vedbæk og belejre København, og - fra 2. til 5. september 1807 - at bombardere byen. Den 6. sept. 1807 overgav København sig og hele den danske flåde blev taget af englænderne, i alt 76 skibe. Englænderne fjernede i øvrigt næsten al udrustning fra flådens etableringer.

Men de første egentlige kamphandlinger mod englænderne fandt sted ved Køge den 29. august 1807 – altså før Københavns bombardement!

Formålet med Træskoslag-projektet er bl.a. derfor:

- at styrke bevidstheden om en markant begivenhed i Danmarkshistorien og især en voldsom begivenhed i *Køges (og Herfølges) historie*,
- at skabe øget viden for baggrunden for englændernes landgang og angrebet på København,
- at gøre historien levende,
- at skabe muligheder for oplevelse samt
- at mindes de forholdsvis mange dræbte og sårede danske den 29. august 1807.

4. Præsentation af projektorganisationen – herunder projektleder

Formanden for komitéen BRUNO JUUL, opridsede projektorganisationen, der er sammensat på følgende måde:

PROTEKTOR:

Hans Excellence CHRISTIAN, Greve af Rosenborg

PROJEKTKOMITÉ (styregruppe): (overordnet ansvarlig, herunder for presse, økonomi og lign.)

BRUNO JUUL, Kriminalinspektør (formand)

KURT SØNDERGAARD, Farvehandler og formand for Hjemmeværnsforeningen

MARIE STÆRKE, Byrådsmedlem og Formand for Ny Køge Kommunes Kulturudvalg

JØRGEN PETERSEN, Direktør, Køge Medie Center

LARS NIELSEN, Turistchef, Køge Turistbureau

LEIF PEDERSEN, Oberst, Chef for Totalforsvarsregion Sjælland

PROJEKTGRUPPEN (projektsekretariat) bl.a.: (koordination, handle- og praksisplaner og lign.)

KURT SØNDERGAARD, Projektleder (og komitémedlem)

PER SØRENSEN, Kulturkonsulent, Køge Kommune (sekretariatsstøtte)

5. Idé-fase (brain storming) m.h.t. aktivitetsforslag

BRUNO JUUL indledte denne del af mødet med bl.a. at fremhæve:

- Mindestenen (ved pladsen foran Skitsesamlingen);
Bør males op. (Mindestenen rejst på 100 års dagen)
- Kransenedlæggelse (ved mindestenen på dagen, den 29. aug. 1807)
- Garderhusarerne fra Næstved har givet tilsagn om at være tilstede med 25 ekvipager. Husarerne skal formentlig følge den såkaldte "skoleorkester-rute" (det medtænkes, at husarerne skal videre til anden aktivitet og derfor må aftræde senest kl. 15.00 på dagen).

Hertil nævntes en *forsvunden mindesten på Herfølge Kirkegård*, som vist nok er fjernet/blev borte i 1987. Det må undersøges, hvor denne mindesten befinder sig.

BRUNO JUUL udbad sig herefter yderligere forslag til aktiviteter, som de tilstedeværende kunne bidrage med.

I det følgende nævnes i kortfattet form, hvad mødedeltagerne foreslog m.v.:

SJÆLLANDSKE HISTORISKE ARTILLERIE- OG FELTCORPS og SJÆLLANDSKE SORTKRUDTSKYTTER

JØRGEN SKOV JØRGENSEN mødte udklædt som landeværnssoldat anno 1807 tillige med en kammerat. Foreningen deltager gerne i arr. og stiller meget gerne op med bl.a. følgende:

- Slår naturtro lejr op – fx flere steder i byen (fx i museumsgården).
- Optræder med op til 10 mand med datidens uniformer og udrustning.
- Vil lade sig fotografere til brug for fx presse- og sponsormateriale – og stiller gerne op til promotion, omtaler m.v. der kan high-lighte Træskoslags-projektet.
- Har endvidere rådighed over 4 kanoner fra 'den gang'.
- Bager gerne pandekager til børnene...

ANDERS JÆGER RASMUSSEN

Har kendskab og kontakter til de personer, der bebor "Møllehøjen" i HERFØLGE (hvorfra englænderne beskød de danske soldater forskanset bag kirkegårdsmuren).

- Muligvis kan "Møllehøjen" indgå i en aktivitet.

Der findes en "Herfølge Erindringsgruppe", der bl.a. eftersøger *Mindestenen* fra Herfølge Kirkegård – med hjælp fra *museumsleder MICHAEL TEISEN* og *UFFE LUNDGAARD fra Danmarks Samfundet*.

PALLE NIELSEN og FINN RASMUSSEN, KØGE MARINEFORENING

Stiller sig til rådighed med:

- Populære foredrag og et stor know how
- Forestår guidede ture for publikum – fx med biler

Henviste bl.a. til stort kendskab til baggrundsviden og litteratur om Træskoslaget, som der kan trækkes på, og påpegede endvidere, at der ikke er andre arrangører, der beskæftiger sig med "Træskoslaget", idet bl.a. København primært er optaget af byens bombardement og flådens ran.

I den forbindelse kan tilføjes, at Per Sørensen, Projektsekretariatet oplyste, at JAN HANSEN, Naturskoleleder i Køge har oplyst, at han har arrangeret flere ture for skolebørn og gerne stiller sig til rådighed med

- *guidede cykelture* for skolebørn (og andre) til de steder og punkter, hvor Træskoslaget udfoldede sig. (Der nævntes Ølseagle, Nørre Køge, Køge Bro og Herfølge)

(JAN HANSEN havde meldt forfald)

MICHAEL TEISEN, KØGE MUSEUM

Har været i kontakt med flere kilder, men *genstandsmængden* er nærmest usynlig; d.v.s. der findes ikke originale lokale effekter som uniformer, udstyr m.v. fra den pågældende begivenhed og periode. Michael Teisen har for øvrigt kendskab til en englænder med visse kontakter i UK.

Køge Museum stiller sig gerne til rådighed med:

- En plancheudstilling – evt. i en længere (tema)periode
- Stiller gerne museumshavens areal til rådighed for events og arrangementer
- Har bondestuer i sine samlinger, der daterer sig til den tid, der udgjorde mange af bondsoldaternes kendte hjemmemiljø.

ROLF ANHOLM

Påpegede, at der findes et "Napoleon Society i England", som det formentlig ville være udbytterigt at kontakte, herunder

- evt. kunne man invitere nogle (relevante) englændere med til mindedagen.

Det er formentlig en bekostelig affære og må derfor vurderes nøjere.

Ud over en kort diskussion om hensigtsmæssigheden i at invitere "fjenden" med – opstod der hurtig enighed om, at det var det korrekte – og rigtige - at gøre.

PALLE NIELSEN foreslog subsidiært, at

- man kunne kontakte folk fra den engelske ambassade for evt. derfra at opnå deltagelse af 'englændere'.

UFFE LUNDGAARD, DANMARKS SAMFUNDET

DANMARKS SAMFUNDET står som bekendt for det danske flag – og dets udbredelse. Han lovede at være tovholder for, at

- så mange faner som muligt bliver repræsenteret på mindedagen

JAN BASIE, KØGE KIRKE

Arrangerer gerne en

- Mindegudstjeneste

Er meget åben over for at også uniformerede personer (dog uden skydevåben), fanebærere og honoratiorens kan få mulighed for at deltage i gudstjenesten.

BIRTHE BROCH, LEDER AF KØGE BYHISTORISKE ARKIV

Stiller sig til rådighed med

- Dokumentation, viden og kildemateriale fra arkivets samlinger
- Historieskolen CLIO kan befordre historieformidling til børn
- Deltager gerne med plancheudstilling – gerne i samarbejde med Køge Museum

Hertil påpegedes det at kunne anvende udendørs udstillingsmuligheder forskellige steder i byen.

THOMAS HEILGAARD, (KASSERER) rep. DEN DANSKE NAPOLEONSFORENING

Har stort kendskab til historieforskningen på området, herunder bl.a. fra forhørsprotokoller af general Oxholm.

- Folder med guidede ture fra Roskilde til Køge
- Forbindelse til tilsvarende engelske organisationer

Kontaktpersonen er i øvrigt formanden for foreningen: Eric Lerdrup Bourgois

KØGE AMATØRSCENE var ikke repræsenteret denne aften, men det blev af enkelte foreslået, at de formentlig er villige til at

- agere figuranter, udklædte som den gang med hverdagstøj, fx 'sladrekoner', 'børn'
- "udstille" hospitals-scener med udklædte/sminkede sårede med skudskader etc.

Og endelig fremkom en idé om, at KØGE ATLETIKFORENING, som ikke var repræsenteret på mødet, kunne arrangere

- Et maratonløb (helt eller delvist) mellem de punkter, der har historisk betydning

Det undersøges om disse to sidstnævnte mulige "kontrahenter" kan have interesse i at deltage med noget af det foreslåede.

Sluttelig nævntes også elementer som; hvordan ramtes civilbefolkningen i Køge og omegn? Der knytter sig mange sociale historier til begivenhederne; findes der fx litteratur med øjenvidenberetninger fra den gang? ("1877 – bogen fra Vallø"?).

- Englænderne stjal bl.a. alle bøndernes vogne... Og der indrettedes hospital på rådhuset. Hvordan foregik sårplejen? Og hvordan var det sanitære forhold i øvrigt?

6. Fastlæggelse af projektets p.t. kendte kontrahenter/interessenter

Er nævnt indledningsvis på side 1, hertil kommer NATURSKOLEN i KØGE, HERFØLGE ERINDRINGSGRUPPE, KØGE ATLETIKFORENING, KØGE AMATØRSCENE, SJÆLLANDSKE ARTILLERIE- OG FELTKORPS, KØGEBIBLIOTEKERNE og nogle enkeltpersoner.

7. Projektorganisationen og –arbejdet sættes formelt i drift

Der arbejdes nu videre med projektet i både komité og projektgruppe. Yderligere information og henvendelser om aktivitetsdeltagelse m.m. vil fremkomme løbende.

8. Eventuelt

Intet særligt – ud over formandens TAK for fremmødet og tak for en inspirerende aften.

Øvrige nyttige kontaktnavne, adresser og e-mailadressater:

- Træskoprojektets hjemmeside: www.traeskoslaget.dk
- Web.master: Jens Lynge: Jens.Lynge@worldmail.dk
- Herfølge Erindringsgruppe (på Tingstedet); Ingvar, Erik Jespersen og kontaktpersonen er ELSE RASMUSSEN: trelsi@post.tele.dk
- Stedfortræder for formanden KURT SØNDERGAARD i projektgruppen er TORBEN HANSSON: torben.hansson@privat.dk
- Sjællandske Artillerie- og Feltkorps hjemmeside: www.sortkrudt.dk

Hensigtsmæssigt er kendskab til Komité- og projektformændenes kontaktadresser:

- BRUNO JUUL, formand for projektkomitéen: juul@tanke.dk
- KURT SØNDERGAARD, formand for projektgruppen: k.soendergaard@mail.tele.dk

Referent Per Sørensen
eebuper@koegekom.dk